

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 707/2025
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ермедина Ћућевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сјеници К.бр.117/24 од 10.09.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 214/24 од 13.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ермедина Ћућевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сјеници К.бр.117/24 од 10.09.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 214/24 од 13.03.2025. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сјеници К.бр.117/24 од 10.09.2024. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ и изречена му је условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци и одређено је да се иста неће извршити уколико окривљени за време проверавања од 1 (једне) године рачунајући од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом законски заступник малолетних оштећених ББ и ВВ, ГГ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу. Окривљени је обавезан да на име паушала плати буџету Републике Србије износ од 10.000,00 динара у року од 30 дана рачунајући од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1 214/24 од 13.03.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Ермедина Ћућевића и потврђена је пресуда Основног суда у Сјеници К.бр.117/24 од 10.09.2024. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Ермедин Ћућевић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП (у захтеву погрешно означено члана 438. став 1. тачка 2. ЗКП) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуде Основног суда у Сјеници К.бр.117/24 од 10.09.2024. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 214/24 од 13.03.2025. године и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлуку или да преиначи наведене пресуде тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе за кривично дело за које се терети, као и да уколико нађе за сходно да позове странке на седницу већа.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева за заштиту законитости у уводном делу наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 2) ЗКП, с тим што из навода у образложењу захтева произилази да бранилац фактички захтев подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Ово имајући у виду да бранилац истиче да у конкретном случају недостаје идентитет између оптужбе и изреке побијане првостепене пресуде, будући да се изрека пресуде односи на друго кривично дело које није предмет оптужбе. У прилог свог става бранилац наводи да је оптужним актом јавног тужиоца окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. у вези члана 181. став 2. КЗ, а која правна квалификација није мењана од стране јавног тужиоца све до закључења главног претреса, да би суд у побијаној првостепеној пресуди изменио правну квалификацију кривичног дела оглашавајући окривљеног кривим за кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, а које дело није предмет оптужбе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела. Дакле, из цитираних законских одредби произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, док закон не захтева и идентитет у погледу правне оцене дела.

По налажењу Врховног суда, у конкретном случају, побијаном правноснажном пресудом суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА. Ово имајући у виду да се правноснажна пресуда односи на истог окривљеног, те да су битна обележја бића кривичног дела иста и у измењеном оптужном акту јавног тужиоца и у изреци пресуде, односно да у конкретном случају постоји потпуна идентичност чињеничног описа кривичног дела из изреке правноснажне пресуде са чињеничним описом кривичног дела датим у оптужном акту Основног јавног тужиоца у Новом Пазару, Одељење у Сјеници КТО.бр.27/23 (КТ.бр.189/22) од 02.03.2023. године, а који је у погледу чињеничног описа и правне квалификације кривичног дела измењен од стране јавног тужиоца на главном претресу одржаном дана 25.05.2023. године. Имајући у виду да суд, сходно одредби члана 420. став 2. ЗКП, није везан за предлоге јавног тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела, то стога суд изменом правне квалификације кривичног дела за које је окривљени оптужен измењеним оптужним актом јавног тужиоца (кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. став 1. КЗ) и осудом окривљеног за кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, а која правна квалификација кривичног дела ни на било који начин није неповољнија по окривљеног, већ се ради о осуди за лакше кривично дело за које је прописана казна затвора у краћем временском трајању, у конкретном случају, није прекорачио оптужбу и није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да дело за које се окривљени гони и за које је правноснажно оглашен кривим није кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, обзиром да опис дела у оптужном акту јавног тужиоца и у изреци правноснажне првостепене пресуде не садржи обавезне елементе кривичног дела и то радњу и последицу овог кривичног дела ближе описану у ставу 3. члана 182а КЗ, а којом императивном одредбом је прописано шта се сматра под полным узнемиравањем. По ставу браниоца, изрека пресуде не садржи наводе да понашање окривљеног представља повреду достојанства малолетних оштећених у сфери полног

живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Основни облик кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу дана 01.06.2017. године) чини онај ко полно узнемирава друго лице. Тежи облик овог кривичног дела прописан одредбом става 2. члана 182а КЗ постоји ако је дело из става 1. овог члана учињено према малолетном лицу. Ставом 3. члана 182а КЗ прописано је да је полно узнемиравање свако вербално, невербално или физичко понашање које има за циљ или представља повреду достојанства лица у сфери полног живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а КЗ, те чињенични опис кривичног дела утврђен у изреци правноснажне првостепене пресуде, то се, супротно наводима браниоца окривљеног, по налажењу Врховног суда, у радњама окривљеног АА ближе описаним у изреци пресуде стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ за које је он правноснажно оглашен кривим. Наиме, иако се у изреци правноснажне првостепене пресуде формално не наводи законска формулација појма полно узнемиравање прописана одредбом члана 182а став 3. КЗ, по налажењу Врховног суда, у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци првостепене пресуде је фактички само другачијим речима описана радња извршења предметног кривичног дела, будући да је описано вербално и физичко понашање окривљеног критичном приликом које је у сфери полног живота, а које је изазвало страх код малолетних оштећених ББ рођеног2012. године и ВВ рођеног ...2014. године, а које понашање окривљеног по начину извршења свакако представља повреду достојанства малолетних оштећених у сфери полног живота, па следствено томе из изреке првостепене пресуде очигледно произилази да је окривљени критичном приликом полно узнемиравао малолетне оштећене. Ово имајући у виду да је у изреци пресуде наведено да је окривљени, у циљу задовољења полног нагона, за време великог одмора, позвао малолетне оштећене да дођу иза школе и потом скинуо панталоне и доњи веш, те рекао малолетним оштећенима „видите колики ми је“, након чега су се малолетни оштећени уплашили за своју безбедност и удаљили са лица места, а потом ... ДД која је ученица .. разреда испричали догађај, а ДД својој учитељици, а које описане радње, које је окривљени критичном приликом предузео према малолетним оштећенима, су, по налажењу овога суда, свакако радње које представљају повреду достојанства малолетних оштећених у сфери полног живота и у контексту старосне доби малолетних оштећених су подобне да изазову страх код истих, а који су критичном приликом и изазвале.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева наводи да првостепени суд није дао јасне и аргументоване разлоге због чега је у конкретном случају извршио правну преквалификацију кривичног дела које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца, као и због чега сматра да из описа радње извршења дела у оптужном акту јавног тужиоца произилази кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ за које је окривљеног огласио кривим, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче и да суд није на несумњив начин утврдио да је окривљени извршио предметно кривично дело, обзиром да, осим неубедљивих и контрадикторних исказа малолетних оштећених, а чији искази нису потврђени исказом ниједног испитаног сведока, нема других доказа, при чему првостепени суд није извео и ценио прве изјаве малолетних оштећених дате у ПС Сјеница из којих произилази да критичном приликом код малолетних оштећених није било страха, нити им је повређено достојанство у сфери полног живота, већ да су понашање окривљеног схватили само као шалу, те бранилац даље истиче и да суд није утврдио да је у конкретном случају циљ окривљеног био задовољавање полног нагона будући да није извршено психијатријско вештачење окривљеног у погледу тога да ли код њега постоји биполарни поремећај, при чему бранилац оспорава закључак и оцену суда о постојању субјективног елемента кривичног дела - умишљаја на страни окривљеног за извршење предметног кривичног дела, а којим свим наводима бранилац окривљеног по налажењу Врховног суда суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену изведених доказа од стране нижестепених судова у побијаним правноснажним пресудама, а што представља повреду одредбе члана 440. ЗКП. Осим тога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче и да је окривљеном повређено право на одбрану одбијањем од стране суда доказних предлога његовог браниоца.

Како из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија због повреда одредаба члана 438. став 2. тачка 2) и члана 440. ЗКП, те због повреде права на одбрану окривљеног, а што све не представља законски разлог због којег је у смислу члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ермедина Ћућевића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на наведене повреде одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић